

HELHETLIG PLAN FOR BESØKSFORVALTNING I RØDØY KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

1 Innledning

1.1 Hva er besøksforvaltning?

1.2 Hvorfor besøksforvaltning?

2 Bakgrunn for planarbeidet

2.1 Utfordringer i kommunen

2.2 Visjon

2.3 Bærekraftig besøksforvaltning

2.4 Forhold til andre planer

2.5 Oppgaver og utfordringer

2.6 Arbeidsgruppa

2.7 Involvering og dialog

2.8 Prosjektgruppe tjenestedesign

3 Kunnskapsgrunnlag

3.1 Et godt sted å bo= et godt sted å besøke

3.2 Verdier og frustrasjoner i Jektvik

3.3 Verdier og frustrasjoner på Rødøya

3.4 Verdier og frustrasjoner på Myken

3.5 Generelle verdier i Rødøy kommune

3.6 Generelle frustrasjoner i Rødøy kommune

3.7 Risiko og beredskap

3.8 Hvem kommer på besøk i dag?

3.9 Brukerreise besøk til Rødøy kommune

4 Muligheter for lokal verdiskaping og bærekraftig besøksforvaltning i Rødøy

4.1 Sosial verdiskaping

4.2 Kulturell verdiskaping

4.3 Økonomisk verdiskaping

4.4 Miljømessig verdiskaping

5 Retninger sett i lys av kunnskapen

5.1 Hvem vil vi ha på besøk

5.2 Hva må besøkende vite?

5.3 Hva kan de gjøre?

6 Mål og strategiske grep

6.1 Mål og strategiske grep for ivaretagelse av natur og kulturverdiene

6.2 Mål og strategiske grep for opplevelsen til de besøkende

6.3 Mål og strategiske grep for bolyst for de lokale

6.4 Mål og strategiske grep for lokal verdiskaping

7 Tiltak

1 Innledning

Rødøy kommune er en liten øykommune på Helgelandskysten. En av hovedgrunnene til at turister ønsker å besøke kommunen er den vakre naturen med et mangfold av øyer, fjell og fjorder. I tillegg er kystkulturen med spredt bebyggelse, jordbruk, gjestehavner, handelssteder, små kaféer og restauranter, brygger og fiskebåter en viktig del av opplevelsen for besøkende. Det er avgjørende at dette ressursgrunnlaget ivaretas både i nåtid og fremtid.

1.1 Hva er besøksforvaltning?

Besøksforvaltning handler om hvordan vi kan legge til rette for og styre bruk av et område for å ivareta verdier, skape best mulige opplevelser for besøkende og oppnå lokal verdiskaping.

1.2 Hvorfor besøksforvaltning?

Hensikten med å lage en helhetlig plan for besøksforvaltning i Rødøy kommune er å utarbeide en besøksstrategi for de deler av Rødøy som opplever flest utfordringer med høye besøkstall. Ved å utvikle gode, helhetlige metodikker knyttet til besøksforvaltning i Rødøy vil kommunen bli bedre rustet og forberedt til å håndtere konsekvensene av et økt antall besøkende. Vi kan ta lærdom av de områdene vi har utviklet strategier for og videreføre erfaring og kunnskap til flere områder.

En god besøksforvaltning forutsetter samordning av pågående planarbeid, tiltak og strategier, og vi har derfor valgt å samordne arbeidet med den helhetlige planen for besøksforvaltning i Rødøy kommune og arbeidet med ferdselsåreplanen for Rødøy kommune.

Planen vil legge til rette for et tettere samarbeid med fylkeskommunens avdelinger for næring, samferdsel, friluftsliv og folkehelse, og de regionale organisasjonene som følger opp friluftsliv og reiseliv.

2 Bakgrunn for planarbeidet

2.1 Utfordringer i kommunen

Rødøy kommune er en forholdsvis liten kystkommune som har opplevd utfordringer i forhold til håndtering av turisme på enkelte steder. Utfordringene har spesielt dreid seg om opphopning av søppel, mangel på sanitetsforhold, opphopning av trafikk, parkering og villcamping. Slitasje på natur og stier har også vært ei utfordring, spesielt på Rødøyløva.

Andre steder i kommunen ønsker en å legge til rette for økt turisme og det finnes mange "oppdagede" lokale perler som potensielt kan bli store turistmagneter. For å utvikle nye destinasjoner og samtidig ivareta livskraftige lokalsamfunn er det viktig at kommune, lokalbefolkning og næringsliv arbeider tett sammen i planleggingsfasen. Natur, kultur, bolyst og lokal verdiskaping er ressurser som må ivaretas, samtidig som at de besøkende skal oppleve destinasjonen som et fint sted å være. Gjennom god planlegging og godt samarbeid vil en være rustet til en økende strøm av turister og turismen vil kunne oppleves som et gode for samfunnet.

I vår desentraliserte kommune med mange øyer og fjorder vil kollektivtransport spille en viktig rolle i tilrettelegging og planlegging av turisme, både inn til kommunen og innad i kommunen.

2.2 Visjon

Rødøy kommunes visjon er å "Skape det gode liv- sammen for kystfolket under polarsirkelen" Det er avgjørende at kvaliteter skal bevares på en måte som gjør at de små lokalsamfunnene i fremtiden vil fremstå som autentisk og intakt. Ved å sørge for god informasjon og tilrettelegging ønsker en å unngå restriksjoner/forbud som begrenser allemannsretten, samtidig som en legger til rette for det gode liv for lokalbefolkningen.

2.3 Bærekraftig besøksforvaltning

For at turismen i Rødøy skal ha en bærekraftig utvikling som sikrer grunnlag for næringsvirksomhet og lokal verdiskaping er det nødvendig med god besøksforvaltning og planlegging.

Det er imidlertid avgjørende at dette skjer innenfor tålegrensene til natur, landskap, klima, miljø, lokalsamfunn og lokal kultur. Tett samarbeid mellom kommune, lokalbefolkning, næringsliv, fylkeskommune, friluftsråd og destinasjonsselskaper er derfor nødvendig.

Ved å gjøre gode valg i forvaltning og tilrettelegging av naturbaserte reisemål vil en kunne begrense konflikter og sørge for at relevante aktører er samordnet. En vil også kunne sikre at tilretteleggingstiltak gjøres på rett sted til rett tid.

2.4 Forhold til andre planer

Besøksforvaltningsplanen er en temaplan uten juridisk binding. De relevante delene av planene vil innarbeides i kommunedelplanen for folkehelse, idrett og friluftsliv. Planene vil brukes som et grunnlag for å revidere friluftslivskartleggingen i kommunen og brukes som et friluftslivsfaglig grunnlag i arealdisponering og planlegging.

Planen knyttes opp mot kommuneplanens samfunnsdel gjennom at Rødøy skal være en trygg og trivelig kommune å bo i, og skal tiltrekke tilflyttere og besøkende. Planen vil også bidra til utvikling av reiseliv, og for å legge til rette for universell tilgjengelighet.

Masterplan for reiseliv Helgeland- områdets reiselivsstrategi

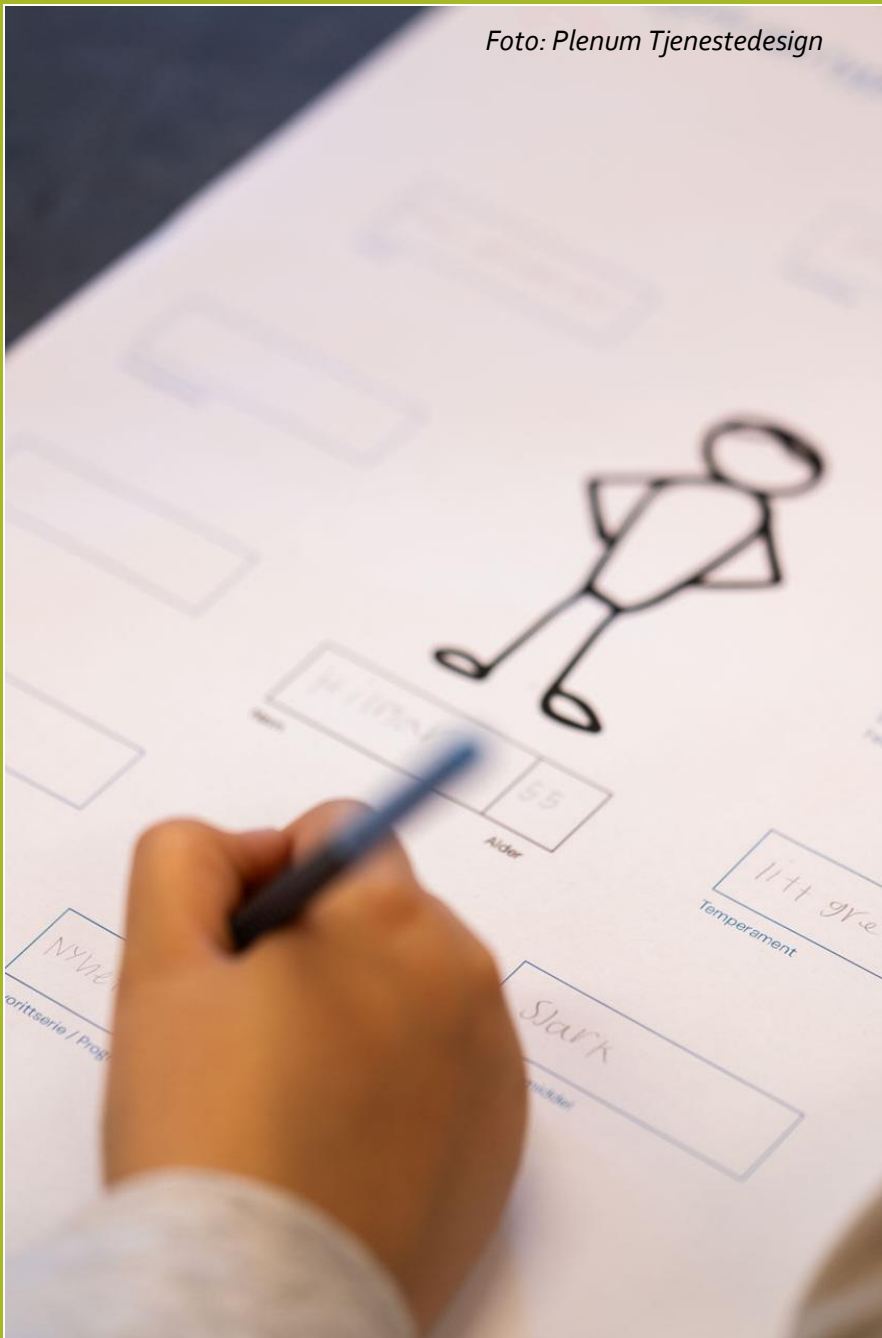
Allemannsretten og naturmangfoldsloven er også viktige lover og regler en må ta hensyn til i arbeidet med besøksforvaltning.

2.5 Oppgaver og utfordringer

Samtidig som vi skulle starte arbeidet med plan for friluftslivets ferdselsårer i Rødøy var det også behov for å utarbeide en helhetlig plan for besøksforvaltning i kommunen. Kommunen hadde allerede utfordringer i forhold til håndtering av turisme, og i tett samarbeid med lokalbefolkningen ønsket en å kartlegge den lokale tåleevnen og balansepunktet for turisme.

Planene hadde mange felles interesser og mål, og en så muligheten for å knytte disse planprosessene sammen. Rødøy kommune søkte derfor støtte om samfunnsutviklingsmidler fra Nordland fylkeskommune for å jobbe med et pilotprosjekt der en knyttet plan for friluftslivets ferdselsårer og besøksforvaltning sammen i et prosjekt. Prosjektet fikk tilsagn om tilskudd i september 2022 og en gikk i gang med planlegging av prosjektet i desember samme år.

Foto: Plenum Tjenstedesign

2.6 Arbeidsgruppa

I oppstarten og utarbeidelsen av prosjektet besto arbeidsgruppa av konsulent, Kristian Moen, og koordinator for folkehelse og kultur, Ann Karin Arntsen, fra Rødøy kommune, rådgiver i besøksforvaltning Hanne Lykkja fra NFK, Bjørn Godal og Knut Berntsen fra Salten friluftsråd.

Da arbeidet startet opp ble det noe utskifting i arbeidsgruppa. Kristian Moen ble erstattet med trainee Hilde Berg Olsen, Hanne Lykkja hadde sluttet i sin stilling på NFK og Cecilie Nordvik fra Rana utvikling ble leid inn for å bistå i prosjektet. Fra Salten friluftsråd fortsatte leder, Bjørn Godal.

Gruppa har hatt hyppige møter i vårhalvåret 2023, samt høst 2023.

Formannskapet er styringsgruppe for prosjektet.

2.7 Involvering og dialog

Det har vært lagt opp til bred medvirkning i arbeidet med besøksforvaltningsplanen. Det er gjennomført kræsjkurs i besøksforvaltning i alle kommunens 11 kretser.

Metodene i kræsjkursene er utviklet av Nordland fylkeskommune og hensikten er at kompetanse på besøksforvaltning skal bygges opp og styrkes lokalt, slik at innbyggere, grunneiere og grendelag blir i stand til å ta en mer aktiv rolle i besøksforvaltningen.

2.8 Prosjektgruppe tjenstedesign

På bakgrunn av besøkstall og utfordringer med turisme ble tre kretser plukket ut for å jobbe videre med avklaring av problemstillinger og synliggjøring av muligheter i forhold til turisme, Myken, Rødøya og Værangfjorden. Her ble det benyttet designdrevet innovasjon som metode og Plenum Tjenstedesign ble leid inn for å gjøre denne jobben. Det ble avholdt workshop med voksne, på to skoler og ute på leiren "Camp Gjerøy". Rødøy kommune og Rana Utvikling har fulgt denne prosessen og hatt flere møter med Plenum underveid i prosessen.

Foto: Plenum Tjenestedesign

3 Kunnskapsgrunnlag

På folkemøtene/kræsjkursene kom det frem at det var delte meninger i forhold til ønske om besøk og frustrasjoner knyttet til turisme. De fleste synes det er hyggelig at turistene har fått øynene opp for vår kommune. Vi ser likevel at når noen steder i kommunen får høye besøkstall gir det også ringvirkninger for forhold til infrastrukturen i andre deler av kommunen.

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

Foto: Ann Karin Arntsen

3.5 Generelle verdier i Rødøy kommune

På folkemøtene i Rødøy ba vi deltakerne peke på hvilke verdier en hadde i lokalsamfunnet og hva en ville dele med besøkende. Det var store geografiske forskjeller på hvorvidt lokalbefolkningen ønsket besøk og hva de ville dele med besøkende. Generelt kan en si at der turistene legger igjen lite penger er det heller ikke spesielt stort ønske om besøk. Det er viktig at Rødøy kommune tar denne kunnskapen med seg videre i samarbeidet med destinasjonsselskap, slik at en sikrer en ansvarlig markedsføring av Rødøy kommune. Vedlagt denne planene er det en oppsummering for hver krets og under følger en generell oppsummering av hvilke verdier Rødøy kommune har å tilby besøkende.

3.5.1 Turstier og landemerker

Det er mange flotte turstier rundt omkring i kommunen som både lokalbefolkning og turister kan ha glede av å besøke. Mange av stiene er godt merket og det er inngått avtaler med grunneiere. Flere steder er det satt opp benker, tilrettelagt med bålplasser og bygd gapahuker. Andre turstier er ment for lokal bruk, er ikke så godt merket og det er heller ikke inngått avtaler med grunneier.

3.5.2 Fjell

Rødøy kommune har mange majestetiske fjell som er attraktive reisemål for besøkende. Toppturene gir en spektakulær utsikt over øyer, holmer og skjær og kan i noen tilfeller se helt fra Lofoten i Nord til Dønna i sør. Ikoniske toppturer som Røddøyløva og Hestmannen har utmerket seg som attraktive reisemål.

3.5.3 Skoler/barnehager og området rundt

Rundt skoler og barnehager i kommunen er det bygd opp nærmiljøanlegg med klatreanlegg, fotballbaner, lekestativer, ballbinger m.m. Disse anleggene har stor verdi som møteplass i lokalsamfunnet og blir også brukt av turister og forbipasserende.

3.5.4 Strender

I kommunen er det mange store, attraktive, kritthvite strender. Her er det spesielt populært å telte, ankre opp, padle kajakk, brenne bål og sitte å nyte vakre solnedganger.

3.5.5 Kystkulturen

Kystkulturen med spredt bebyggelse, små jordbruk, gjestehavner, handelssteder, kaféer, restauranter, hager, brygger og fiskebåter er generelle opplevelser som folk kommer langveisfra for å oppleve. Mange kjører for eksempel kystriksveien for å oppleve denne kulturen.

Foto: Ann Karin Arntsen

3.5.6 Spiseplasser

I turistsesongen er det flere sommeråpne spiseplasser. Her kan en spise lokal mat i vakre omgivelser. Stedene blir mye brukt av både lokalbefolkning og besøkende. For innbyggerne i kommunen er dette møteplasser der en kan treffes på tvers av kretsene.

3.5.7 Lokalbutikken og kaffekroken

Lokalbutikken har en sentral funksjon i de små lokalsamfunnene i kommunen. Flere steder er det laget kafé eller kaffekrok i tilknytning til lokalbutikken. Disse har en viktig funksjon som møteplass for bygdene og er en fin arena for besøkende å komme tettere på lokalbefolkningen. I butikkene er det oppslagstavler med diverse informasjon om arrangementer, møtevirksomhet og andre opplysninger både kommune, lag og foreninger m.fl. På denne måten fungerer lokalbutikken som informasjonskanal for bygdefolk og besøkende. Betjeningen har i mange tilfeller god lokalkunnskap og kan hjelpe besøkende med informasjon om stedet og reiseruter.

3.5.8 Historiske bygg

I kommunen er det flere historiske bygg som er i bruk til museum, gudstjenester, handelssted, spise-/overnattingssted m.m. Disse er med på å sette en ramme rundt den historiske kystkulturen i kommunen og for mange er dette interessante steder å besøke. Vern gjennom bruk er en fantastisk mulighet til å ivareta disse byggene, som utgjør en stor verdi også for identitet og historiefortelling for lokalbefolkningen.

3.5.9 Overnattingssteder

I de fleste kretser er det overnattingssteder som er relativt mye besøkt. Noen av disse er kun åpen i sommersesongen. Overnattingsstedene er med på å dra turister til stedet og i mange sammenhenger legger de besøkende igjen penger i lokalsamfunnet, både via inntekt til overnattingsstedet, ved å handle på lokalbutikken eller ved å spise lokalt. Flere av overnattingsstedene tilbyr båtutleie.

3.5.10 Båthavner, fjorder og skjærgård

Skjærgården i Rødøy pekes på av mange som spesielt verdifullt. Mange besøker kommunen nettopp på grunn av denne. Nordfjorden og Melfjorden er også attraktive fjorder å besøke. Fisketurisme har også tatt seg opp de senere årene.

På Selsøyvik, Rødøya og Gjerøya er det bygd opp store gjestehavner i tilknytning til spisesteder, noe som gjør dem spesielt attraktive for båtfolket. På Selsøyvik og i Vågaholmen kan en også fylle drivstoff.

Foto: Ann Karin Arntsen

3.5.11 Polarsirkelen

Polarsirkelen krysser Rødøy kommune og spesielt for utenlandske turister er det å krysse polarsirkelen en begivenhet. Mange tar bilder av polarsirkelstøttene og feirer krysningen med en skål. Et artig innslag om bord i Hurtigruten er at alle som ønsker det kan bli døpt ved passering av denne sirkelen. På Telnes og på Vikingen er det satt opp polarsirkelstøtter. På ferga mellom Kilboghavn og Jektvik annonseres kryssingen av polarsirkelen ved Telnes.

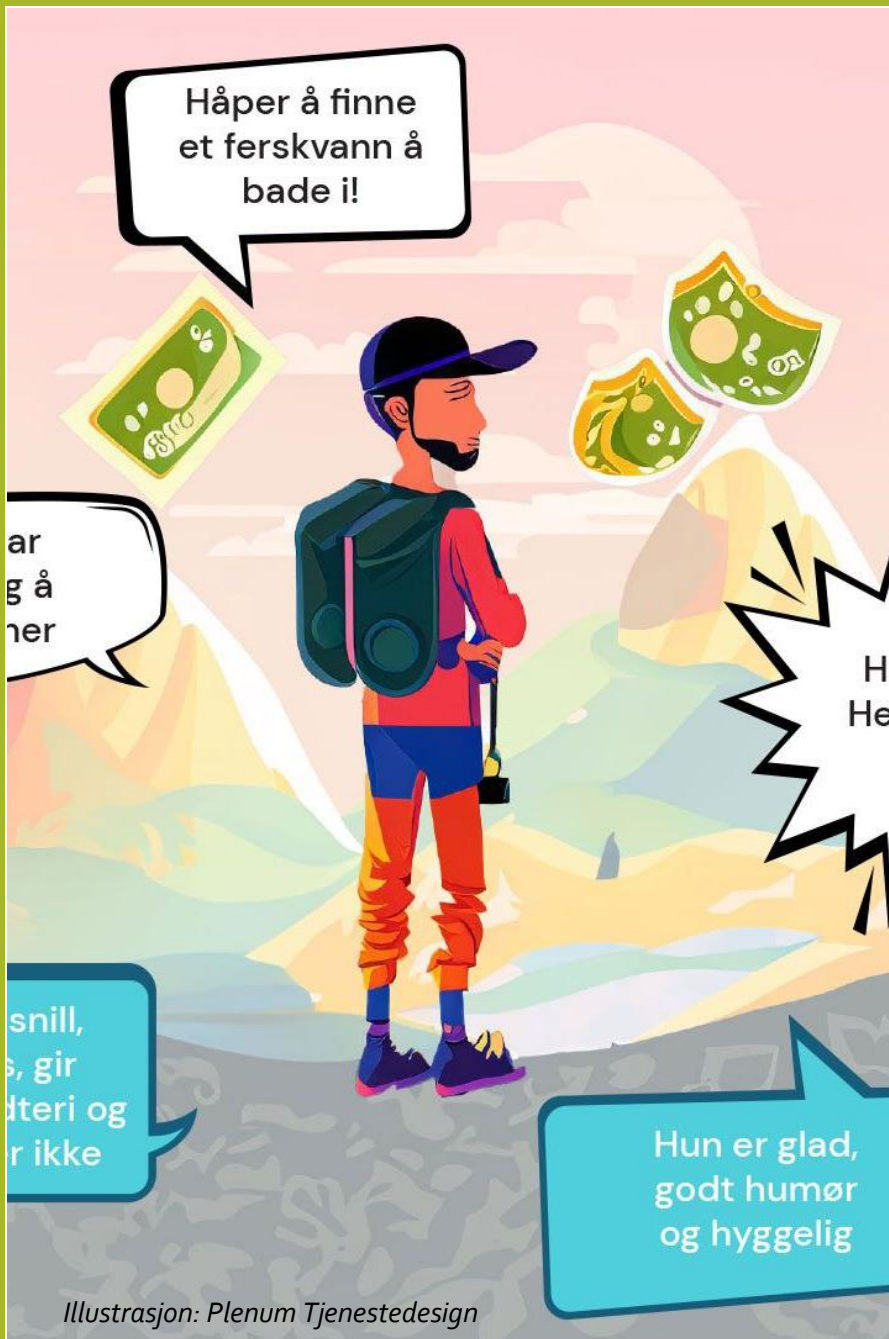
3.5.12 Særegne steder og bygg

Rundt om i kommunen er det flere særegne steder som er løftet fram som verdifulle. Har kan for eksempel nevnes «Erlinghøla» og «Ressan» på Nesøya, Wiskeykatedralen på Myken, toalettet på fergekaia i Jektvik, besøkshage i Sørfjorden og Jonnys hage på Gjerøya.

3.5.12 Midnattsol, vakre solnedganger og nordlys

Siden polarsirkelen krysser Rødøy kommune vil en midtsommer ha mulighet til å se midnattsol. Spesielt de ytterste øyene og fjelltoppene vil gi denne muligheten. Dersom en ikke skulle få med seg midnattssolen vil en uansett både sommer og vinter ha mulighet til å oppleve magiske solnedganger.

Mellom august og april kan en se nordlys i Rødøy. Foreløpig er ikke dette blitt en stor attraksjon for tilreisende i vår kommune, men det finnes utallige steder der en kan oppleve fenomenet. I tillegg til lyse dager og lite lysforurensing kan Rødøy i fremtiden bli et attraktivt reisemål for å se nordlyset.

3.6 Generelle frustrasjoner i Rødøy kommune

Under følger en oppsummering av utfordringene lokalbefolkningen opplever i forhold til turisme i Rødøy kommune som helhet.

3.6.1 Verdiskaping

- Ikke alle turistene legger igjen penger i lokalsamfunnene, dette gjelder spesielt bobilturister og fisketurister
- Høysesongen for turisme er sommermånedene, det er per i dag ikke grunnlag for helårsturisme

3.6.2 Informasjon

- Det er for dårlig skilting og informasjon til besøkende
- Mangler informasjonstavler om servicepunkt/turstier/toalett m.m. i området
- Manglende informasjon til besøkende før reisen
- Behov for informasjon til fisketurister om bærekraft i forhold til å bruke hele fisken
- Utdatert og mangelfull informasjon
- Behov for informasjon på flere språk- for eksempel ved bruk av QR-kode
- Manglende informasjon ved kommunegrensene

3.6.3 Sjøppel

- Det er for små søppelkontainere og disse tømmes for sjelden
- Villcamping fører til forsøpling av enkelte områder
- Det er behov for bedre informasjon om hvor en kan kaste søppel
- Det må tas høyde for økt håndtering i turistsesongen
- Engangsgrillere og forsøpling fra båtfolk, spesielt utfordring i nasjonalparkområder

Foto: Malin Arntsen

3.6.4 Toalett

- Det er behov for toalett på kaianlegg mange steder
- Behov for toalett i tilknytning til stier og camping- og utfluktsområder
- Behov for opplysning om hvor toalettene er

3.6.5 Parkering

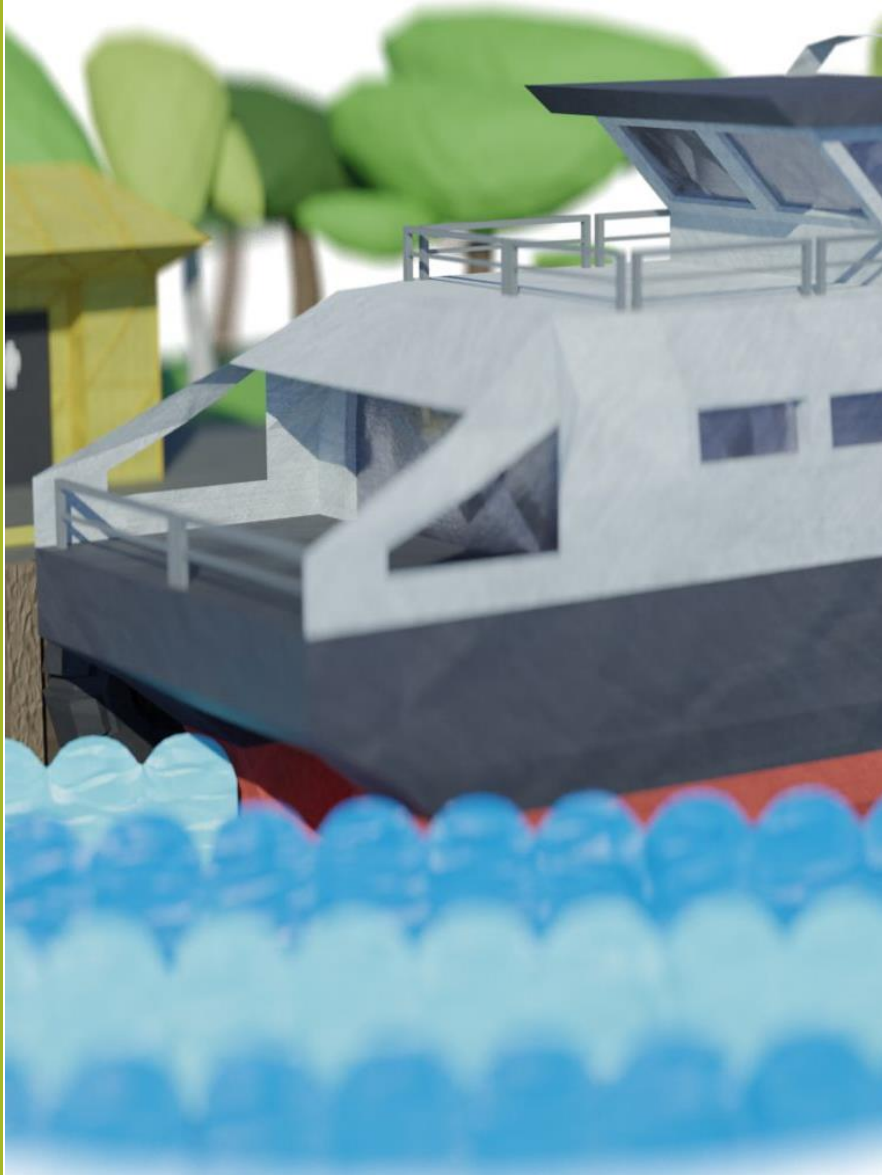
- Mangel på parkeringsplasser på fastland, ved turstier og på øyene

3.6.6 Mangel på overnatting og spisesteder

- De fleste steder mangler overnattingsmuligheter
- Dårlige muligheter for helårsdrift
- Teltning i beiteområder, nært bebyggelse, langs veier
- Mangel på toalett og drikkevann
- Få helårsåpne spiseplasser

3.6.7 Bobiler/biltrafikk

- Mangel på parkeringsplasser
- Farlige situasjoner på veiene. Bobilene kjører sakte, slipper ikke forbi og i noen tilfeller stopper de på veien for å ta bilder.
- Mye trafikk, mangel på fortløy/gangstier, høy fart m.m. reduserer muligheten for ferdsel på veiene, spesielt for barn
- ferger fylles opp
- villcamping langs veier
- Tømming av toalett på rasteplasser grunn av mangel på tømmestasjoner
- Mangler informasjon om neste tømmestasjon
- Parkering på private områder

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

3.6.8 Samferdsel

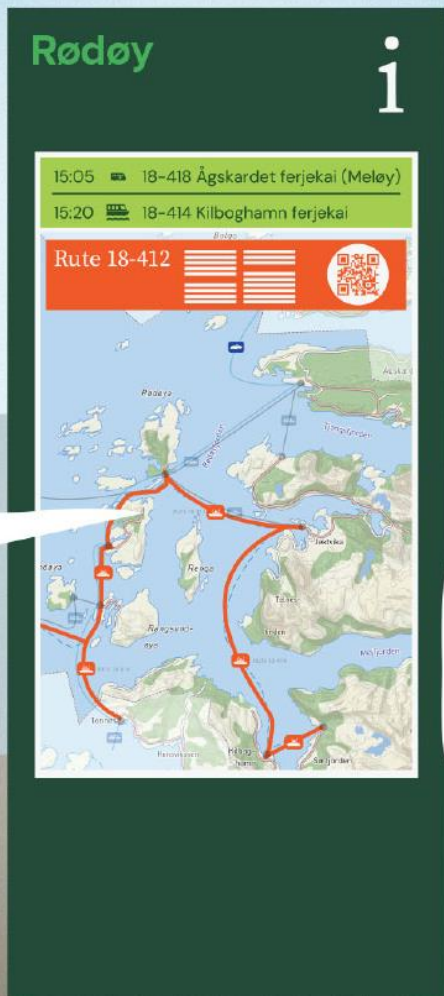
- For få avganger
- Kjøkaos
- Fulle ferger
- Lokalbefolkningen kommer seg ikke hjem/på jobb
- Mangelfull informasjon og feilinformasjon på Reis Nordland
- Mangelfull informasjon om: Når går neste ferge/båt, hvor fylle drivstoff, spise
- Båtene tåler ikke været
- Kansellering og varsel om kansellering av turer gjør at mange avbestiller. Forsikring dekker ikke dette dersom båten likevel går
- Usikkerhet omkring anløp og ruter i fremtiden gjør reiselivsnæringen sårbar

3.6.9 Slitasje på stier

- Økt trafikk både fra lokalbefolkning, noe en tenker er bra!
- Behov for vedlikehold eller tilrettelegging for å ivareta naturen

3.6.10 Mobildekning

- Dårlig dekning mange steder i Rødøy
- Begrenser mulighet til å ta imot betaling
- Viktig i forhold til beredskap
- Skaper irritasjon
- Begrenser mulighet til å oppdatere seg om rutetilbud/endring i rutene

Illustrasjon: Plenum Tjenstedesign

3.6.11 Balanse/ønske om turisme

- Bærekraftig reiseliv er et prinsipp
- Lokalsamfunnene vil gjerne tjene på at turister kommer på besøk

3.6.12 Generelle frustrasjoner

- Løse hunder som forstyrrer dyre- og fuglelivet+ beitedyr
- Besøkende forstyrrer/invaderer privatlivet
- Turister og hunder går gjennom og bader i drikkevannet til de fastboende
- Fritidsboliger begrenser i noen grad allmenn ferdsel ned til havet/strender, kamera som ikke filmer bare eiendom

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

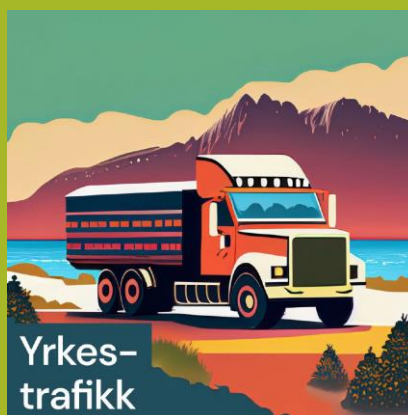
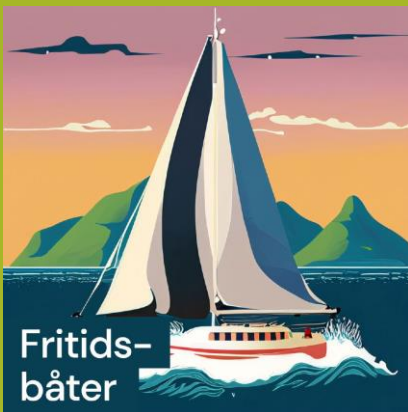
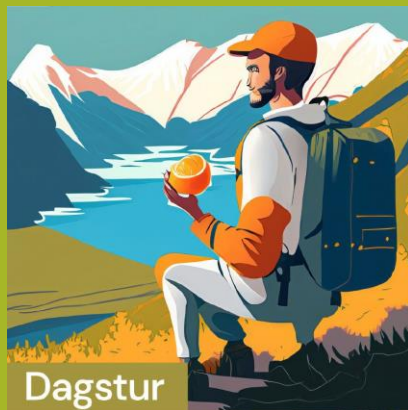
3.7 Risiko og beredskap

Turister som besøker kommunen søker naturbaserte aktiviteter. Med økt turisttrafikk øker også behovet for god beredskap i kommunen. Rødøyløva ligger ca. 440 meter over havet. Turen opp er ganske bratt og turgåere får for eksempel fallskader og dehydrering.

Kommunen har en lege som er ansvarlig for hele kommunen. Ambulansebåten er stasjonert på Kvarøya og skal betjene Rødøy og Lurøy kommune. Det er ikke bygd landingsplasser for helikopter i kommunen per dags dato. Dette vil si at responstiden kan være lang ved akutt sykdom eller ulykker.

Ved alvorlige ulykker/hendelser skal det ringes til 113 og ved behov kalles førstehjelpsgrupper ut av 110 sentralen i Bodø. De fleste kretsene har førstehjelps-grupper (frivillige), en sentral med førstehjelpsutstyr og hjertestarter.

Det er utarbeidet en egen beredskapsplan for den mest besøkte turen i kommunen, Rødøyløva. Denne planen tar utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalyse som er utarbeidet for turen. Planen er utarbeidet i den hensikt å danne grunnlag for håndtering av uønskede hendelser og krisesituasjoner som kan ramme på turen til Rødøyløva.

3.8 Hvem kommer på besøk i dag?

Det er flere titusener besøkende som kommer til Rødøy Kommune, spesielt på sommeren.

Ferie- og fritidsreisende

- Kommer med bil og overnatter på et overnattingssted i kommunen
- Kommer med bobil/campingturister og overnatter parkeringsplasser, snuplasser, rasteplasser
- Kommer med sykkel og overnatter i telt
- Kommer med småbåt på dagstur eller overnatting ved en gjestebrygge

I tillegg kommer det besøkende som skal delta på kurs eller generell yrkestrafikk.

De besøkende som kommer til Rødøy kommune i dag er både lokale, regionale, nasjonale og internasjonale. De som kommer med småbåt er gjerne lokale og regionale, men det er også flere utenlandske turister som seiler. De som kommer med bil, sykkel og bobil er gjerne nasjonale eller i stor grad fra Tyskland, Sverige, Frankrike og Nederland. De besøkende er interessert i alt fra natur og å roe ned, til kultur og attraksjoner.

3.8 Brukerreise Rødøy

Dagens turister og reisende forventer å få unike opplevelser og profesjonelle leveranser. Det er mange elementer som må henge sammen. Teamet har vært opptatt av å forstå både fysiske og digitale kontaktpunkt mellom brukeren og tjenesten, og hvordan disse henger sammen.

Brukerreise

Plenum design har benyttet verktøyet brukerreise for å kartlegge hvordan en tjeneste oppleves fra brukerens perspektiv. I brukerreisen fremstilles stegene brukere går igjennom for å nå et overordnet mål, for eksempel å bestille reise til Rødøy eller Myken.

I brukerreisen kartlegges alt som gjøres for å levere tjenesten – både det som er synlig for brukeren og det som er skjult – og hvordan brukeren opplever de ulike stegene.

Å visualisere kontaktpunktene i brukerreisen gjør det enklere å jobbe helhetlig med tjenesten, å identifisere smertepunkter og nye muligheter som kan bedre brukeropplevelsen. Her kan brukerreisen lastes ned: https://miro.com/app/board/uXjVNBpPjVUU=?share_link_id=348347998138

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

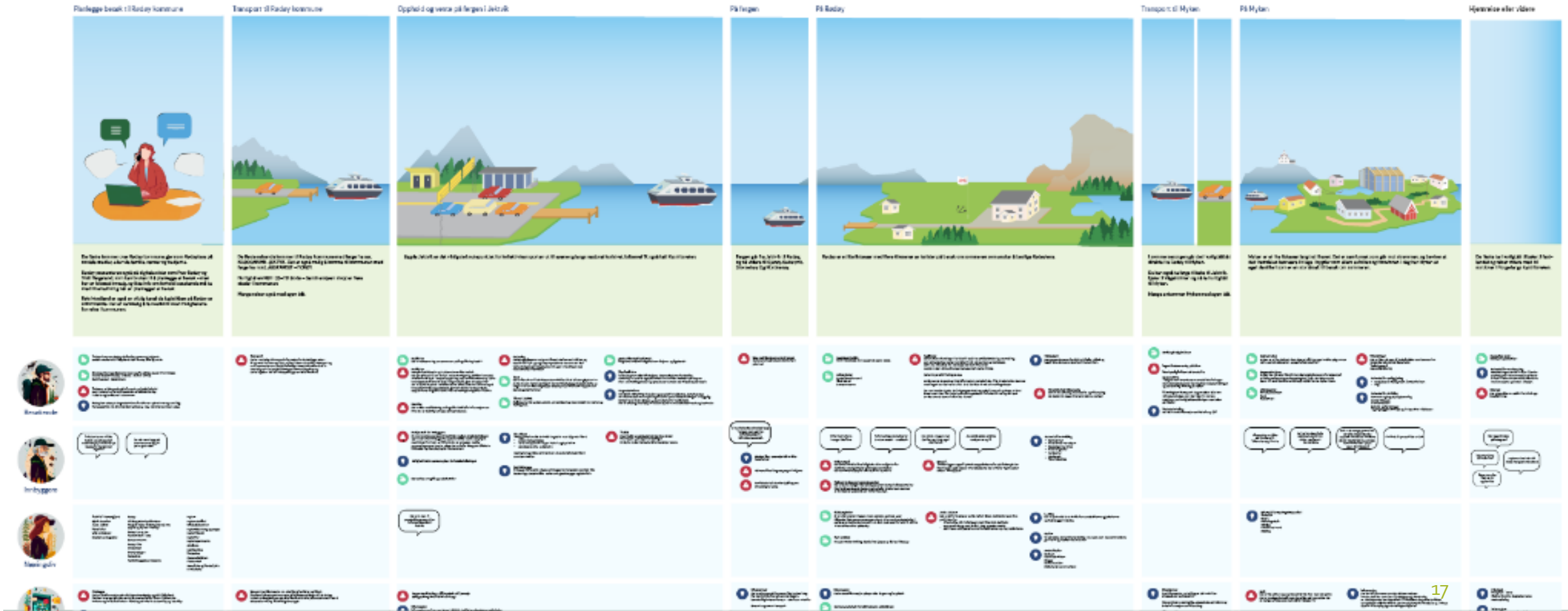

Foto: Ann Karin Arntsen

4 Muligheter for lokal verdiskaping og bærekraftig besøksforvaltning i Rødøy

Bred verdiskaping og bærekraftig samfunnsutvikling er to begreper med samme betydning. Det handler om å se sammenhenger mellom økonomisk, sosial, kulturell og miljømessig verdiskaping. Det er viktig å se hvordan forskjellige former for verdiskaping virker inn på hverandre og bidrar til et levedyktig og attraktivt lokalsamfunn.

Viktige premisser for bred verdiskaping:

- En form for verdiskaping skal ikke skje på bekostning av en annen, eller bidra til å svekke den totale verdiskapingen.
- Godt samarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt, for å nå felles mål.

Foto: Ann Karin Arntsen

4.1 Sosial verdiskaping

Ved å involvere innbyggerne i kommunen i reiselivsutviklingen vil en kunne bidra til utvikling av felles forståelse, engasjement, tillit og tilhørighet som oppstår gjennom samarbeid, samhandling, dugnad, frivillig arbeid, fellesskap og nettverk.

Å planlegge og tilrettelegge for fellesgoder som skilting, sitteplasser, gapahuker og tilrettelagte stier, toalett, parkeringsplasser og annet som vil komme både turister og lokalbefolkning til gode. Rødøy kommune har mange lag og foreninger og de fleste stedene har en sterk dugnadsånd. Våre små lokalsamfunn er avhengig av ildsjeler og dugnadsarbeid for å skape trivsel, bolyst, møteplasser og tilhørighet. Det er likevel en risiko at dugnadskapasiteten svekkes på grunn av nedgang i folketallet, eldre befolkning og mange dugnadsoppgaver som skal ivaretas.

Mange Rødøyfjerdinger benytter seg av sesongåpne restauranter, kiosker og kaféer, noe som skaper mulighet for å komme i kontakt med både turister og sambygdinger. Slike møteplasser er også med på å knytte bånd mellom øyer og fjorder og skape stolthet over verdier og kvaliteter innad i egen kommune. Butikkene er også viktige møteplasser i lokalsamfunnene og mange steder er det tilknyttet en kaffekrok eller kafé til lokalbutikken der folk kan sitte ned og slå av en prat. I tillegg har ofte lokalbutikken en vertsfunksjon og bidrar med lokalkunnskap og som informasjonskanal kulturarrangement og møtevirksomhet.

Det er en del hytter og sommerhus i Rødøy. Mange av disse eies av folk som har tilknytning til bygda, eller som etter flere år er blitt en del av bygda. For mange lokalsamfunn har hyttefolket en stor sosial verdi og ansees ikke som turister, men som del av bygda og samfunnet.

På Myken har vi eksempel på at turistene inviteres til å være med å strikke lappeteppe på butikken, samtidig som en legger til rette for gode samtaler og muntlig historiefremføring mellom fastboende og turister. På Færøyene og Træna har vi eksempler på at turistene inviteres til å bidra med tilrettelegging av turstier og strandrydding mot at de får bo gratis på øya. I stedet for å reise og bare se severdighetene får turistene et innblikk i den lokale kulturen. Disse eksemplene viser muligheten til å øke både sosial og kulturell verdiskaping i våre lokalsamfunn, samtidig som vi tar vare på naturressursene.

Foto: Ann Karin Arntsen

4.2 Kulturell verdiskaping

Til Rødøy kommer folk i alle aldre fra nesten hele verden for å oppleve naturen, maten og attraksjonene. De fleste lokale er stolte over å bo på et slik attraktivt sted og er glade for at folk vil komme på besøk. Mulighetene for å rendyrke og formidle naturopplevelser, kyst- og kulturhistorie, guidede turer, pakketurer, utleie av utstyr, kurs, matopplevelser m.m. er mange. Her kan både frivillige, private, næringsliv, friluftsråd og kommune bidra til aktivitet og formidling.

Gjennom god besøksforvaltning kan en å bidra til økt stolthet over lokale natur- og kulturverdier. God planlegging, skilting og opplysning vil hjelpe turistene til å gjøre gode valg blant annet i forhold til søppelhåndtering, stier, parkering, telting, bålbrekking og toalettbesøk. På den måten vil en kunne redusere konflikter og bidra til at turismen oppleves som bærekraftig for lokalbefolkning, natur og kultur.

Flere steder i kommunen har frivillige lag og foreninger i samarbeid med friluftsrådet satt opp historiefortellende tavler med informasjon om severdigheter og historiske hendelser på stedet. Slike tiltak er med på å øke kunnskap og bevissthet om lokal kultur- og naturarv og utvikle identiteten på stedet. I tillegg gjør det stedet mer interessant for besøkende.

Foto: Ann Karin Arntsen

4.3 Økonomisk verdiskaping

Den store økningen av turister i Rødøy gir økonomiske ringvirkninger utover reiselivsnæringen. På de mest besøkte stedene innebærer turistene økt lønnsomhet gjennom salg av varer og tjenester, for eksempel gjennom økt omsetning i nærbutikkene og matserveringsstedene og økt sysselsetting. Den økte omsetningen kan være med på å holde liv i bedrifter, bidra til bosetting og føre til at lokalbefolkningen i små samfunn har et tilbud også utenom turistsesongen.

I likhet med kulturell verdiskaping gir turismen muligheter for økonomisk verdiskaping i kommunen, for eksempel gjennom overnatting, campingplasser, konferansevirksomhet, formidling, utleie, matservering, guidede turer, skyssbåt, pakketurer m.m.

Mange steder i kommunen er lite tilrettelagt for å ta imot besøkende, noe som fører til frustrasjoner både når det gjelder overturisme og underturisme. Det mangler fasiliteter som toalett, parkering, merkede stier, søppelhåndtering og så videre. Utvikling av nye fellesgoder kan øke kvaliteten på reisemålene, styrke lønnsomhet i næringen og bidra til å skape flere attraktive reisemål. Ved å utvikle et bredere tilbud av fellesgoder i kommunen, kan man legge til rette for at de besøkende blir værende lenger og tar i bruk ulike deler av kommunen over flere sesonger. Finansiering av slike fellesgoder er imidlertid en utfordring.

Utfordringene i forhold til økonomisk verdiskaping er ofte at sesongturisme skaper få muligheter for heltidsstillinger og varige arbeidsplasser. Her ligger det muligheter for å utvide sesongen gjennom for eksempel workation, konferanser, nordlysturisme, vinterfiske og enkelte steder vinter-/skiturisme. Samferdsel og rutetilbud slik at lokalbefolkning og turister kommer seg til og fra destinasjonen er også nødvendig.

Foto: Ann Karin Arntsen

4.4 Miljømessig verdiskaping

Ved å utarbeide en besøksforvaltningsplan for hele Rødøy kommune vil en kunne bidra til å lede turiststrømmen til flere steder i kommunen og bidra til lokal verdiskaping i kommunen som helhet. En kan også lede turiststrømmen bort fra de stedene en ikke ønsker turisme. Vi må ha et bevisst forhold til hva vi markedsfører og hvordan vi gjør det. Tett samarbeid med destinasjonsselskap vil være nødvendig og kan bidra til å påvirke besøkende til å følge våre normer og regler og oppfordre dem til ønsket atferd. Vi kan også til en viss grad styre hva slags type turister vi ønsker til kommunen.

Utvikling av nye fellesgoder kan øke kvaliteten på reisemålene og bidra til å skape flere attraktive reisemål. Ved å utvikle et bredere tilbud av fellesgoder i kommunen, kan man legge til rette for at de besøkende blir værende lenger og tar i bruk ulike deler av kommunen over flere sesonger. Manglende finansiering av fellesgoder er imidlertid et problem både for storsamfunnet (natur- og kulturgoder forringes), for lokalsamfunnet (trengsel, forsøpling og støy), for de besøkende (reiseopplevelsen blir dårligere) og for reiselivsnæringen (redusert attraktivitet og reduserte inntekter der kundeopplevelsen svekkes).

På de mest besøkte stedene er det behov for tilrettelegging for å sikre at kultur- og naturressursene ivaretas for fremtiden. Dette gjelder spesielt for Rødøyløva, der det er behov for å utarbeide en besøksstrategi med tiltaksplan for å sikre naturmangfoldet.

I kommunen er det flere historiske bygninger, som for eksempel Selsøyvik handelssted, Rødøy kirke, fiskeværret på Myken, gammelskolen på Gjerøya, Falchbrygga, Myken fyr m.fl. Bygningene er en del av Rødøys historie og mange ønsker å besøke disse stedene. Miljømessig verdiskaping oppstår ved at slike verdier skjøttes, blir holdt i hevd og tas vare på slik at kulturarven sikres. Dette oppnås blant annet gjennom god helhetlig planlegging, og forvaltning av det fysiske miljøet, istandsetting, tilrettelegging, skjøtsel, vern gjennom bruk og god ressursforvaltning. Rødøy kommune har utarbeidet kulturminneplan og arealplan som omfatter flere av disse byggene.

I og rundt disse byggene er det også muligheter for å oppnå økonomisk verdiskaping både i forhold til båturlister, fisketurisme, overnatting, konferansevirksomhet, salg av lokal mat, omvisning m.m.

2023

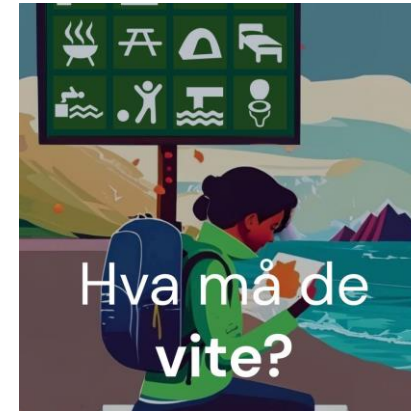
Rødøy

Besøksfovaltning

5 Retninger sett i lys av kunnskapen

Innsiktsarbeidet har identifisert tre sentrale spørsmål:

5.1 Hvem vil vi ha på besøk?

5.1.1 Dugnadsturisten

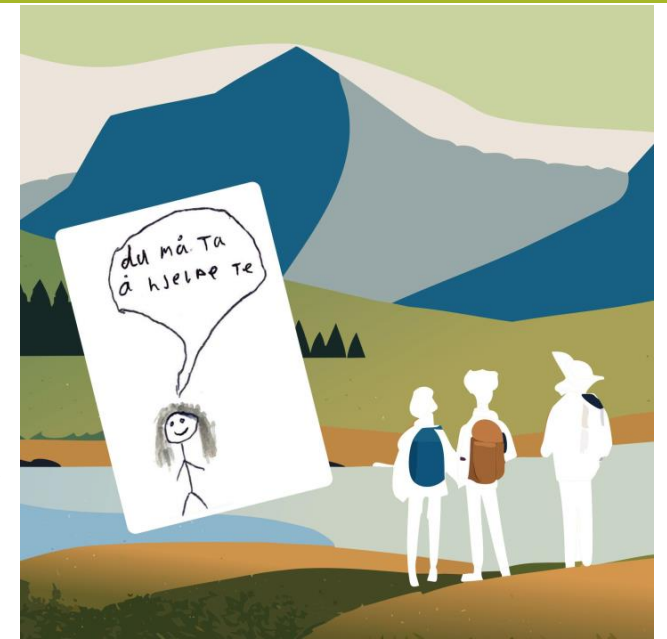
Det er en økende bevissthet om bærekraft fra storsamfunnet, småsamfunn og de besøkende. Det er derfor helt nødvendig for både klima, natur og lokalsamfunn at reiselivet jobber mer bærekraftig.

Rødøy kommune er et attraktivt reisemål, men er først og fremst et lokalsamfunn og et identitetsområde for de som bor her. Det er et kulturlandskap med viktige kulturmiljøer som holdes i hevd av grunneiere og landbruksvirksomhet. Det er et naturlandskap, med viktige naturverdier, dyr og arter. Alt dette må være utgangspunktet for reisemålet.

Hvordan kan besøkende bidra med noe positivt til lokalsamfunnet? I dag foregår det noe dugnadsturisme i kommunen, men denne kan utvikles i mye større grad.

5.1.2 Roe ned

Denne typen turister ønsker å roe ned. De velger meningsfulle opplevelser fremfor kjente attraksjoner og kvalitet framfor kvantitet. - vektlegger velvære og ro underveis. De liker å reise med lokal transport, bruke god tid på reisen, snakke, spise sammen med og lære av lokalbefolkningen.

5.1.3 Aktive i naturen

Denne typen turister setter stor pris på å være ute i naturen. De kommer gjerne sammen med venner eller partner for å dyrke sine friluftsinnteresser, utforske naturen og landskapet. Turistene vil gjerne ha råd og tips om turer og utstyr fra en guide eller en fra lokalbefolkningen med samme interesse. Noen vil bo tett på naturen og ha en avslappet atmosfære. Mange ønsker imidlertid å kjøpe en helhetlig pakke.

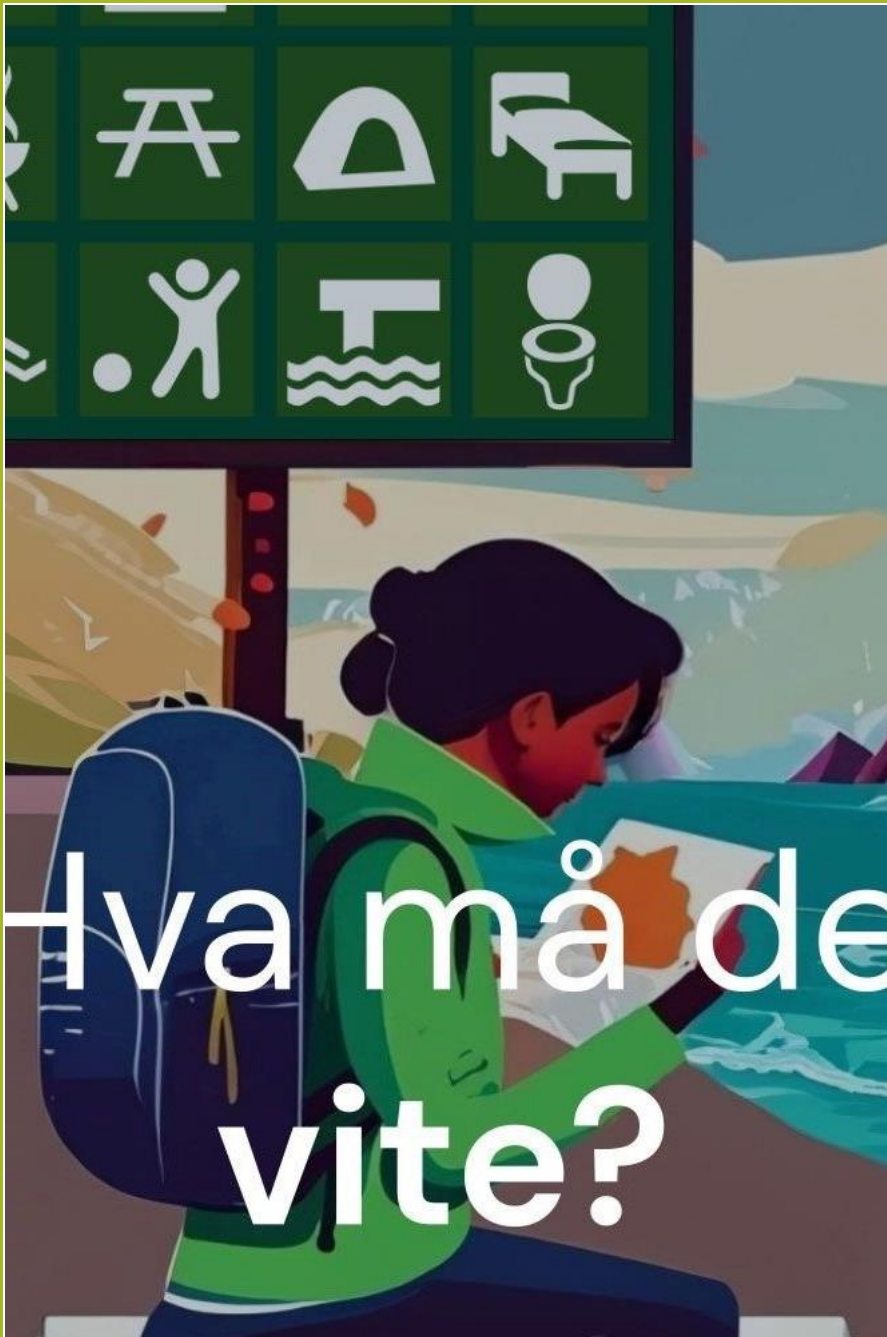
5.1.4 Båtfolk

Denne typen besøkende kommer i egen båt på dagstur eller de overnatter i båten i noen dager. De kan enten være lokale, regionale, nasjonale eller internasjonale. Turistene vil bruke gjestebryggene og tilhørende servicefasiliteter, spise, oppleve naturen eller delta på kulturarrangement.

5.1.5 Kulturinteresserte

Denne typen turister ønsker å møte lokalbefolkningen og bli kjent med hvordan de bor og lever i lokalsamfunnet. Turistene reiser gjerne utenom allfarvei og tar seg god tid. De ønsker å lære om det lokale språket, kultur og tradisjoner.

Hva må de vite?

5.2 Hva må de vite?

5.2.1 Ansvarlig markedsføring

Det er viktig at ulike aktører på reisemålet sammen kan ta et helhetlig ansvar for å kvalitetssikre hele kundereisen (før, under og etter reisen).

Individualisering og bruk av sosiale media gjør at turisten blir den viktigste markedsføreren og at fortellinger som deles mellom turister selv blir minst like viktig som det som gis av informasjon fra for eksempel Visit Helgeland. Det er viktig å skifte fokus fra volum til verdiskaping. Det må defineres hvem kystfolket ønsker å invitere, hvorfor og til hvilken del av kommunen.

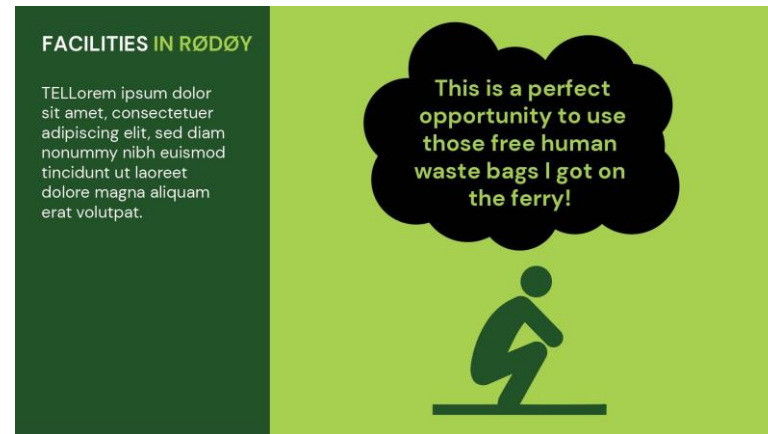
- Hvilke kundegrupper er det kystfolket trives med og som bidrar til sosial og økonomisk verdiskaping lokalt?
- Hvilken påvirkning har ulike kundegrupper på reisemålet og hvilke tålegrenser må kommunen være oppmerksom på?

Eksisterende plattformer som Visit Helgeland og Prøv Rødøy kan utvikles og oppdateres med riktig informasjon. Det kan utvikles en ny plattform for markedsføring av Rødøy, men dette er kostbart og tidkrevende.

5.2.2 Rutesøk og planlegge reisen

Reiseplanleggeren til Reis Nordland må forbedres, eller i det minste må det utvikles en forenklet oversikt over alle kollektivtilbudene i kommunen. Det bør gis informasjon og tips til rundturer og reiseruter i kommunen. Det kan for eksempel være rundturer med offentlig transport eller turer som kombinerer båt og sykkel.

Informasjon om hvordan komme seg rundt i kommunen må spres gjennom flere kommunikasjonskanaler, for eksempel på Visit Helgeland "hvordan kan du reise rundt i Rødøy kommune", eller skilting og digitale skjermer.

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

5.2.1 Skilting på fergeleiene

På alle fergeleiene i kommunen bør det være skilt som ønsker besøkende velkommen til stedet. I tillegg bør det være skilt ved alle kommunegrensene til Rødøy.

På skiltet bør det informeres om følgende: Om stedet, historie og særegenhet, tilbud og fasiliteter, kart over stedet, rutekart og ruteinformasjon, dyr i området, stedsregler og opplysninger om nødnummer. I tillegg bør det informeres om nyttige digitale sider de bør ha med på reisen.

Noe av informasjon er generell for alle stedene, og noe er spesifikt.

Velkommen til Myken / Welcome to Myken

RØDØY KOMMUNE

Dette bør du vite om Myken

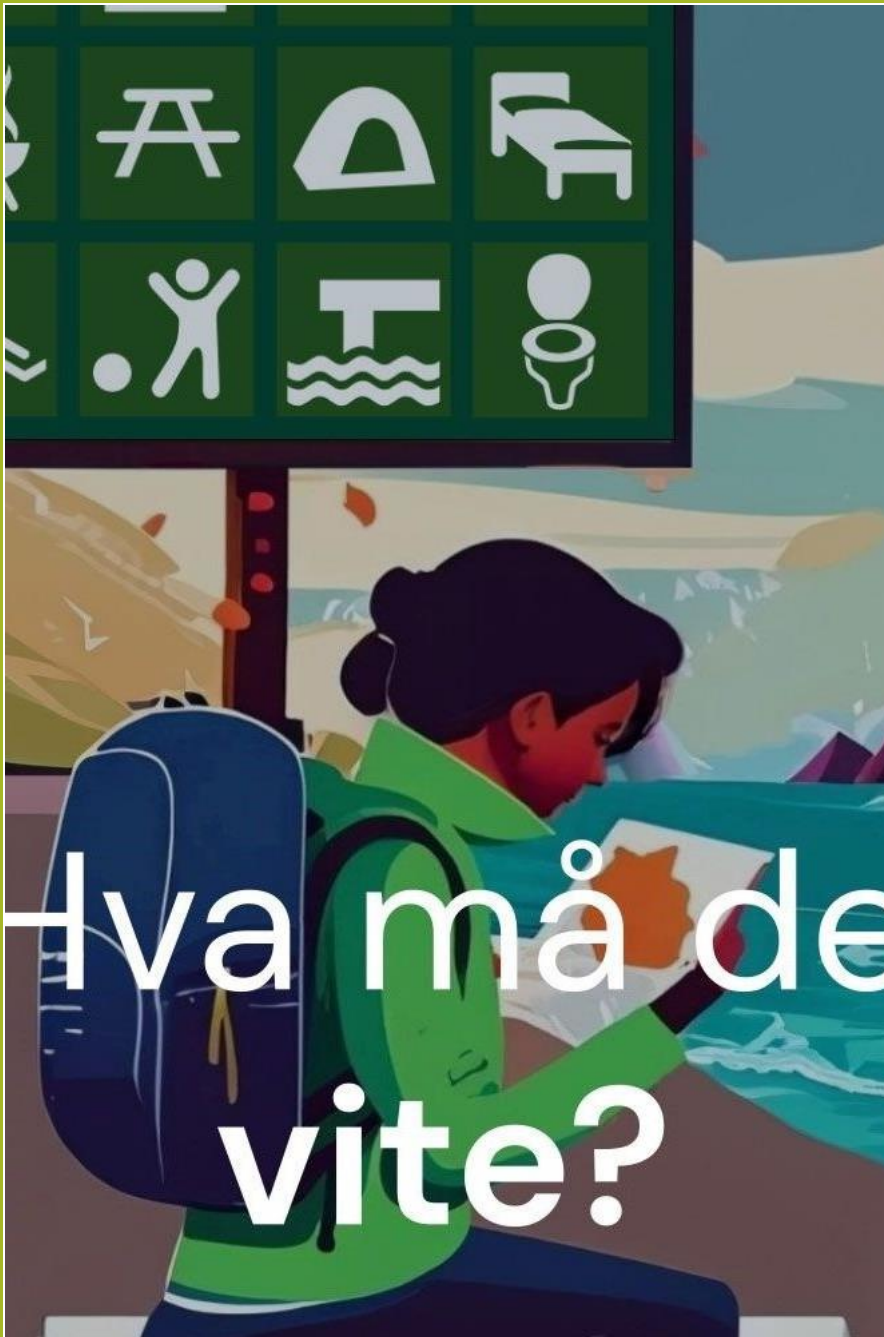
You should know this about Myken

Pass deg for vilde dyr!

Watch out for wild animals!

Hva må de vite?

The image shows a detailed brochure layout for 'Velkommen til Myken / Welcome to Myken'. It features a red header with the title and the Rødøy Kommune logo. The main content is organized into several columns and sections. On the left, there are two sections: 'Dette bør du vite om Myken' and 'You should know this about Myken', both with introductory text and small images. The middle section contains a grid of small images and text blocks, likely providing specific information about the area. On the right, there is a large map of the Myken area, followed by a section titled 'Pass deg for vilde dyr!' (Watch out for wild animals!) which includes a grid of images of various animals like owls, orcas, and birds. The bottom of the page features a large, stylized illustration of a person with a backpack looking at a map, with the text 'Hva må de vite?' overlaid.

5.2.4 Digital tavle på fergeleiene

Skiltingene kan også være digitale, interaktive tavler i sanntid - lik det som finnes på mange kjøpesenter og flyplasser.

Eksempel på informasjon:

- Hvor og når går neste ferge
- Hvilken fil skal bilen stå i, og kan bilen forlates
- Ruteavvik
- Trafikkavvikling
- Tilbud og aktiviteter i nærområdet
- Informasjon om destinasjonene
- Kjøvetregler

5.2.5 Fortrinnsrett på ferge

Kjøretøy merket begravelsesfølge, hestetransport og transport av levende dyr i næringsvirksomhet har fortrinnsrett ved å varsle fergefører senest 15 minutter før fergeavgang. Leger, jordmødre, hjemmesykepleiere, prester, veterinærer og politi har også fortrinnsrett på tjenestereise som ikke kan utsettes.

Lokalbefolkningen bør også ha en fortrinnsrett etter disse gruppene. Dette kan være en bestilling som sendes inn dagen i forveien i et system til fergeføreren. Bilene og passasjerene som har fortrinnsrett bør stå i et eget område på fergeleiet og ha et gjenkjennbart merke i ruten på bilen.

5.2.6 Informasjon på båtene

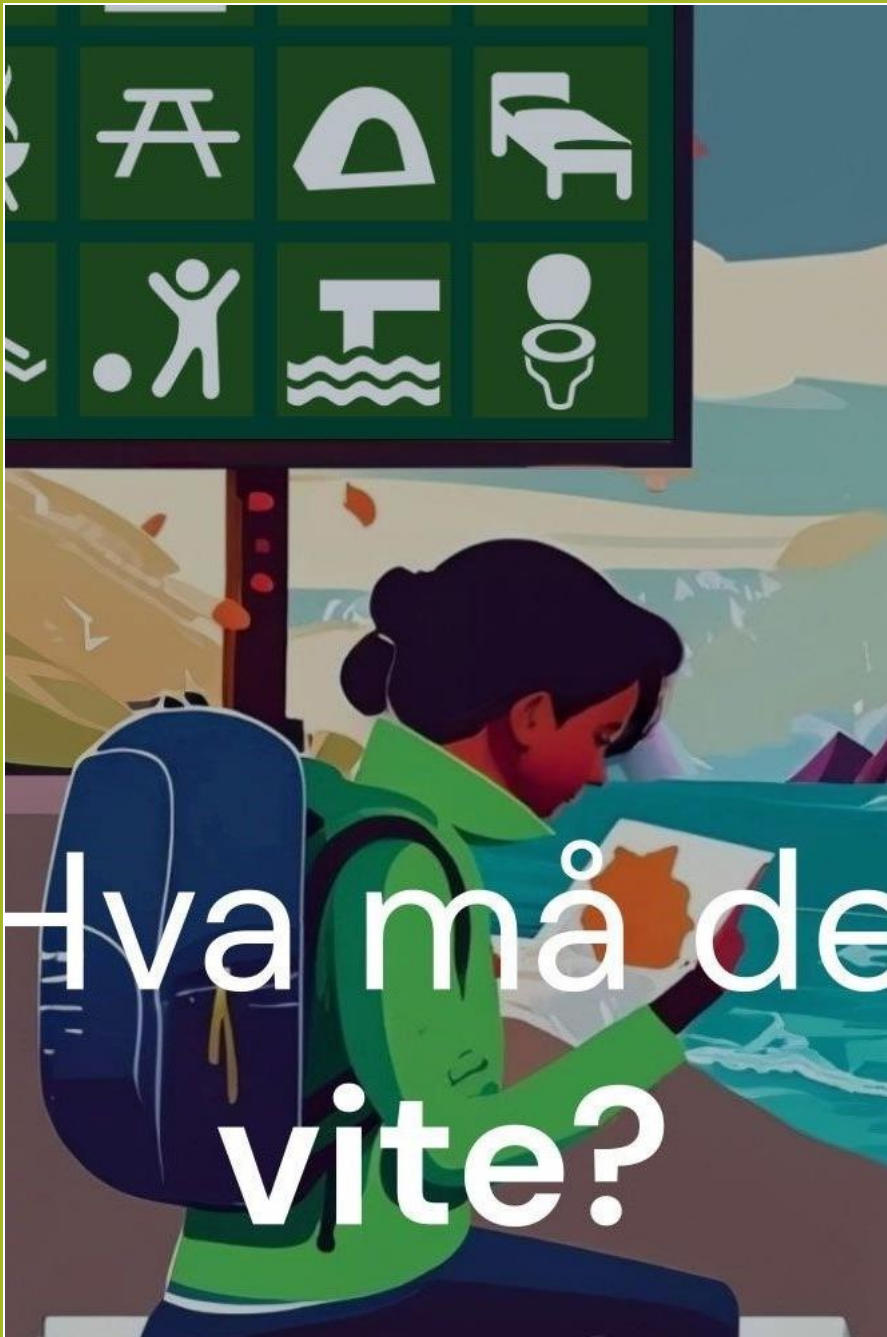
På mange ferger og hurtigbåter i dag er det skjermer. Dette er en fin mulighet å vise de reisende hva de bør vite om reisemålet. Med litt humor kan informasjonen som formidles også være underholdende. Kanskje er dette mest aktuelt for båtene som kun er i Rødøybassenget, men dette kan også overføres til regionale rutebåter der informasjonen spisses til kommunene hurtigbåtene anløper.

5.2.7 Infoskjermer i butikkene

Butikkene er viktige møteplasser i Rødøy kommune. Det bør settes opp infoskjermer i flere av butikkene. Skjermene kan brukes til informasjon for lokalbefolkning og turistene om hva som skjer, for eksempel dugnadsaktiviteter, båndtvang i hekkesesongen, smittevern, folkemøter og lignende.

5.2.8 Legge til rette for å redusere forsøpling

Kommunen bør lage en handlingsplan og kartlegge kilder og årsaker til forsøplingen.

Kommunen må i mye større grad tilpasse systemer og avfallshåndtering og bidra til holdningsskapende arbeid.

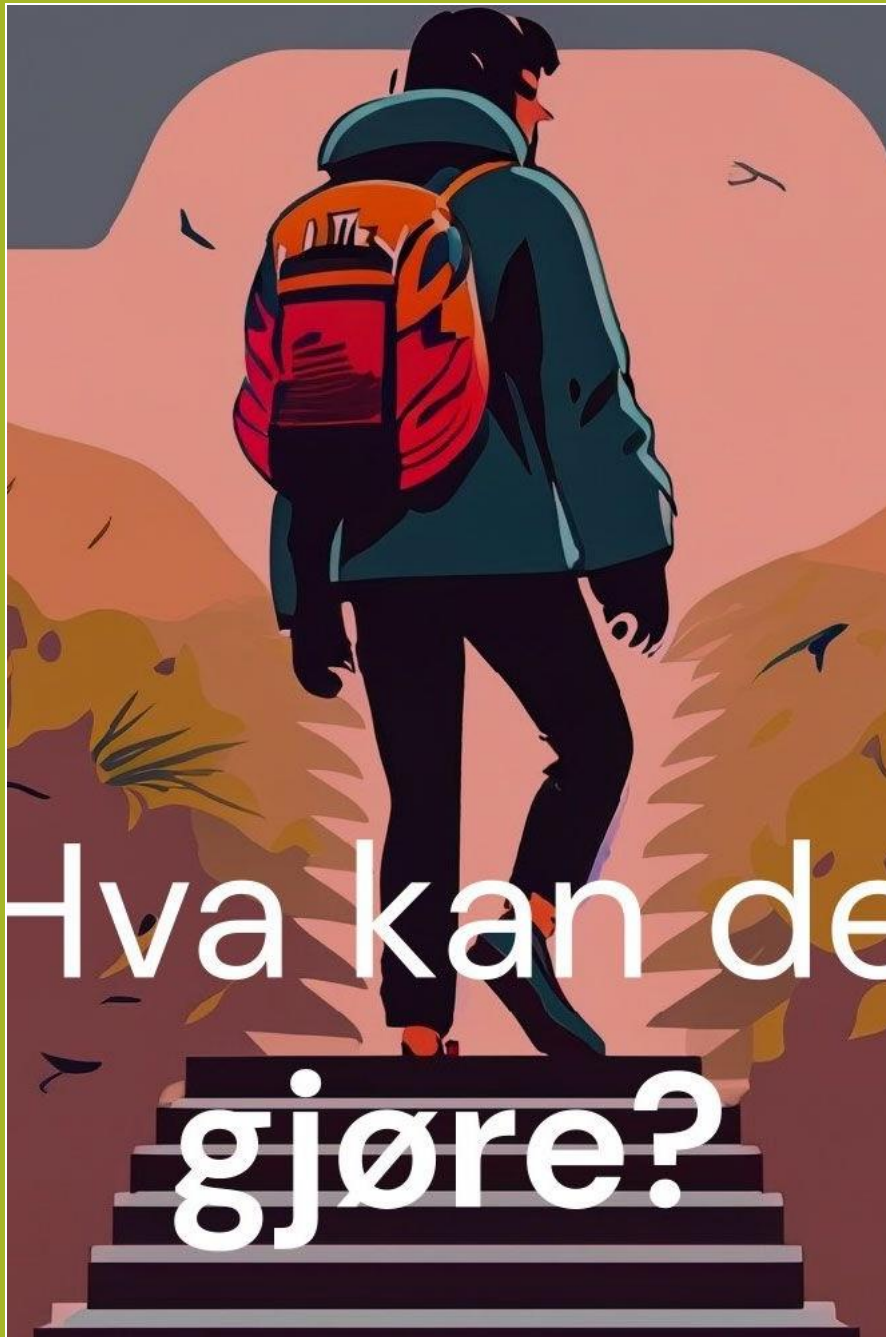
Tiltak for system og avfallshåndtering

- Sørge for mange nok lukkede avfallsbøtter
- Sette ut avfallssamlere for marin forsøpling
- Etablere avfallsmottak for mindre fritidsbåter
- Ta i bruk avfallsteknologi som kan settes i områder med mye folk

Tiltak for holdningsskapende arbeid

- Sett ut offentlige griller i parker og på strender
- Utvikle særegne turisttjenester som å sette ut ekstra containere på sommeren
- Kjøpe ulike informasjonskampanjer for eksempel dovettreglene og miljøvettreglene

5.3 Hva kan de gjøre?

5.3.1 Turer

Rødøyløva er ofte grunnen til at folk kommer på besøk, men det er også mange andre turmuligheter i kommunen. Disse burde i større grad tilgjengeliggjøres gjennom informasjon og utvikling. På Myken er ikke turene til Sørlykta og Nordlykta merket. I Jektvik er barnehagens lille tursti populær, men det finnes også mange andre spennende turer i området. På Rødøy er det hovedsakelig Rødøyløva og Storsanden de lokale vil lede turistene til.

Tiltak:

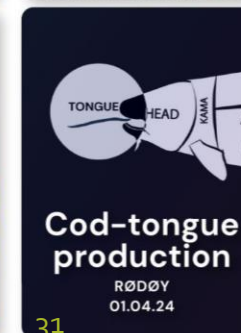
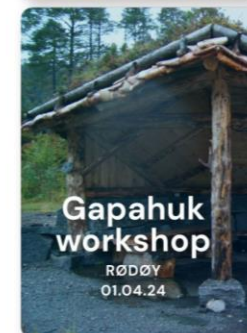
- Utarbeide plan for friluftslivets ferdselsårer
- Inngå grunneieravtaler slik at turløyper kan merkes
- Bygge nødvendige fasiliteter og områder
- Legge til rette for generell og spesiell informasjon om fotturer, skiturer, toppturer, sykelturer, ro- og padleturer
- Turer bør merkes med lengde og vanskelighetsgrad
- Informasjon om behov for fasiliteter, nødvendig turutstyr.
- Informasjon om turvettregler

5.3.2 Hjelp til

Noen eksempler på eksisterende tilbud i Rødøy kommune, og nye muligheter innen dugnadsturisme.

Tiltak

- Kartlegge mulige dugnadsaktiviteter og invitere til et samarbeidsprosjekt mellom ulike aktører på de forskjellige stedene i kommunen som kan utvikle et årshjul med aktiviteter

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

5.3.3 Pakkeløsning

Mange turister vil gjerne kjøpe «en pakke» heller enn å først kjøpe transport, deretter finne overnatting og til slutt orientere seg om spisesteder, attraksjoner og opplevelser. De ønsker en pakke som inneholder alle disse elementene, og er villig til å betale mer for tilretteleggingen. Dette er særlig relevant for Rødøy som har utfordringer med overnattingsplasser og transport i kommunen.

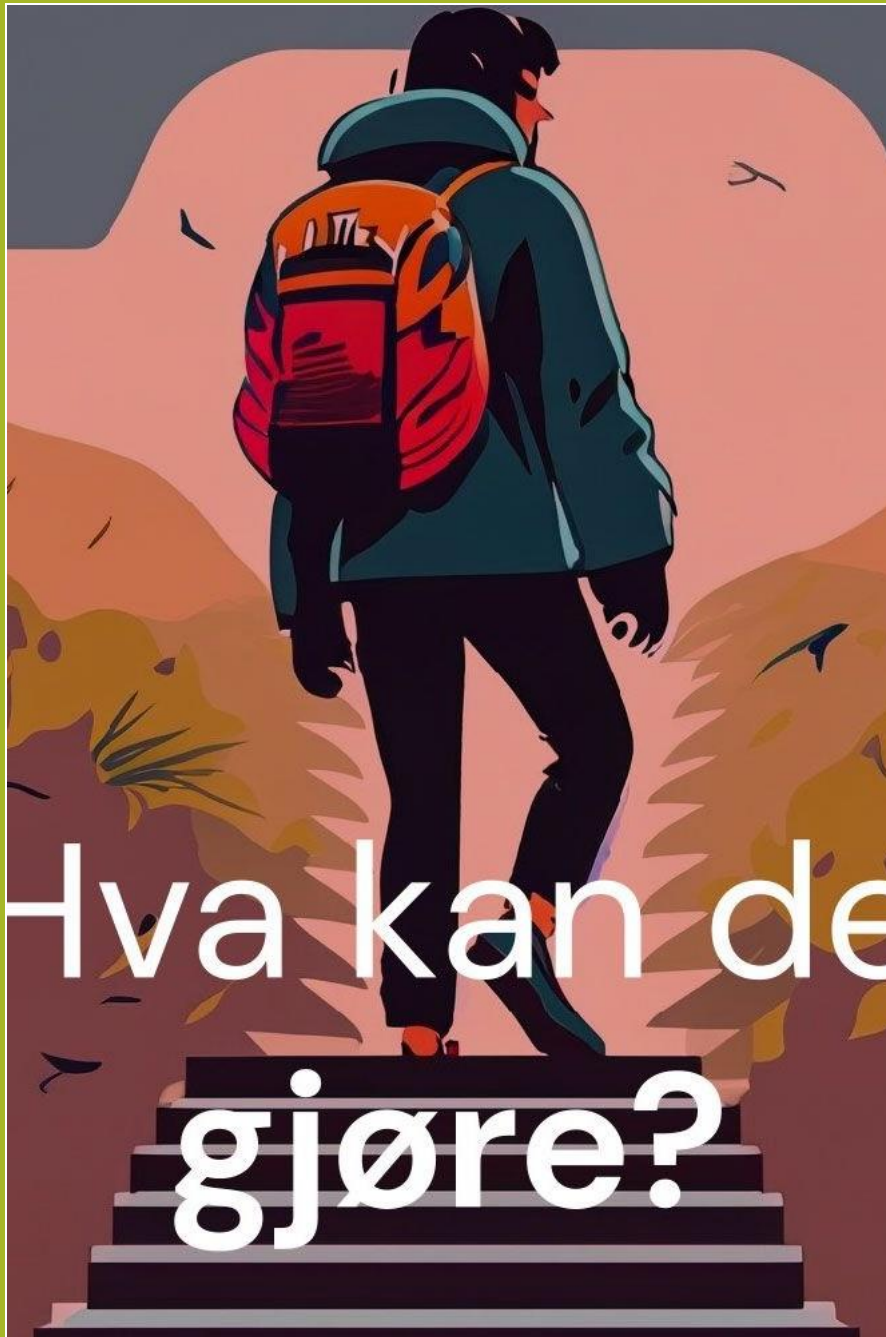
Samarbeid

I Rødøy kommune består reiselivsbransjen av flere små bedrifter med gode produkter. Det er ikke alle disse som har et helhetlig produkt. Det vil si at de ikke kan ta imot gjesten ved ankomst, og sørge for å dekke alle behov under hele oppholdet. Flere aktører må samarbeide: Reiselivsbedrifter, frivillige organisasjoner, lokalbefolkningen og kommunen. Mange undersøkelser viser at kunnskapen om hva som faktisk finnes av tilbud hos andre leverandører, ikke er så godt kjent innenfor bransjen. Flere destinasjonsselskap tilbyr egne programmer der bransjeansatte får en bredere kunnskap om hva de andre bedriftene i området kan tilby.

Tiltak

- Tilrettelegge for samarbeid mellom aktører i kommunen og regionen for å kunne tilby helhetlige pakker.
- Inngå samarbeid med knutepunktet Mo i Rana som kan bidra til å generere trafikk til Rødøy hele året.
- Inngå samarbeid med knutepunktet Bodø som kan bidra til å generere trafikk til Rødøy helle året

A screenshot of the RødøyHopOn website. The main header is 'RødøyHopOn' in green. Below it is a large image of a rocky coastline with a blue sky and water. The text 'Rødøy Ocean Package' is displayed in white. To the right of the main image are three smaller images: a boat on the water, a diver underwater, and a person holding a glass. Below the main image is a text block: 'Jektvik - Rødøy - Myken' and 'Rødøy Ocean Package'. Below this is a paragraph of placeholder text: 'You want to visit the Islands in Redøy in a sustainable way, where you can meet locals, contribute, experience food and spectacular nature, and not worrying about catching the boat or where you can sleep? Look no further. We are a team of local experience providers in Redøy. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Sed ut perspiciatis unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium, totam rem aperiam, eaque ipsa quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt explicabo. Mollit anim id est laborum.' Below the text is a search form with fields for 'ARRIVAL DATE', 'DEPARTURE DATE', 'GUESTS' (set to '2 adults'), and a green 'Søk' button. The text 'Show me Rødøy' is written in green above the search form.

5.3.4 Alternative og unike overnattingssteder

Mangel på overnatting i kommunen er en utfordring som legger begrensninger på hvor mye besøk man kan ta imot og hvor mye Rødøy kan tjene på turismen.

For å gjøre Rødøy til et attraktivt sted å besøke både for turister og andre type gjester burde det utvikles nye former for overnatting og områder. For eksempel campingplass, teltplasser, hytter, rorbuer, mikrohus, airbnb, hotellvirksomheter og andre boformer.

Tiltak

- Inspirere til å tenke nytt rundt overnattingssteder- både kommersielle og ikke-kommersielle
- Bruke bygg som står tom, for eksempel er det mulig å bruke skolen på Rødøya til overnatting om sommeren, men da ønsker lokalbefolkningen at inntektene skal gå til å forbedre tilbudet for barn og unge.
- Bruke fasiliteter i bygg som står tomme for til dusj og toalett til turister.

5.3.5 Miljøvennlige havner, fergeleier og sjøen som kulturarena

Havnene og fergeleiene er viktig for verdiskaping og bosetting i Rødøy kommune. Ved å gjøre disse grønnere, smartere, mer effektive og gjøre sjøen til en ny kulturarena bidrar kommunen til å oppfylle flere av FNs bærekraftsmål.

Tiltak

- Legge til rette for å utvikle helhetlig infrastruktur, fasiliteter og tjenester i samarbeid med aktører
- Legge til rette for nye energiformer
- Legge til rette for effektiv styring og automatisering av infrastruktur for eksempel ta i bruk sensor-teknologi som muliggjør automatisert overvåking av infrastruktur for tilstandsbasert vedlikehold og kontroll
- Sette større fokus på havet som kultur- og aktivitetsarena, for eksempel legge til rette for flere gjestebrygger, flytende badstuer og lignende

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

5.3.6 Miljøvennlig transport og positiv helseeffekt

Fergekø og for få fergeavganger er et kjent problem i Rødøy kommune. Når turistene besøker kommunen i sommerhalvåret, skaper det store problemer for de fastboende. De må stå i fergekø og rekker ikke timen sin hos for eksempel legen eller tannlegen.

Kan Rødøy kommune sette fokus på mer miljøvennlig transport, sykkel og bedre kollektivtilbud med flere avganger for personferger for å unngå lange fergekøer?

Et tilbud som vil være bra for miljøet, folkehelsen og fergeproblematikken er sykkelutleie. Turistene kan sette bilen igjen i Jektvik og ta sykkel/elsykkel med på øyhopping. Mer eller mindre bilfrie øyer vil også kunne være et godt salgsargument for målgruppen "Ansvarlige reisende".

Tiltak

- Legge til rette for flerbruk og utleie av utstyr - både kommersielt og ikke-kommersielt

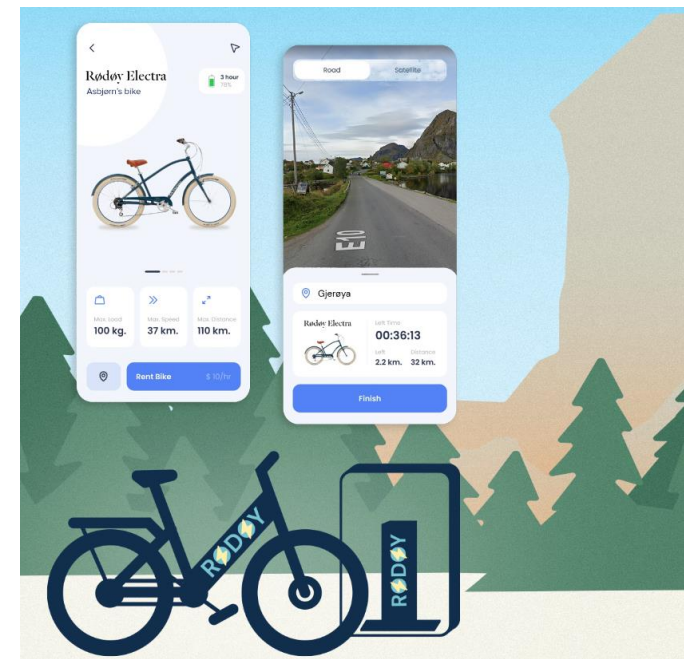
5.3.7 Naturlekeplass

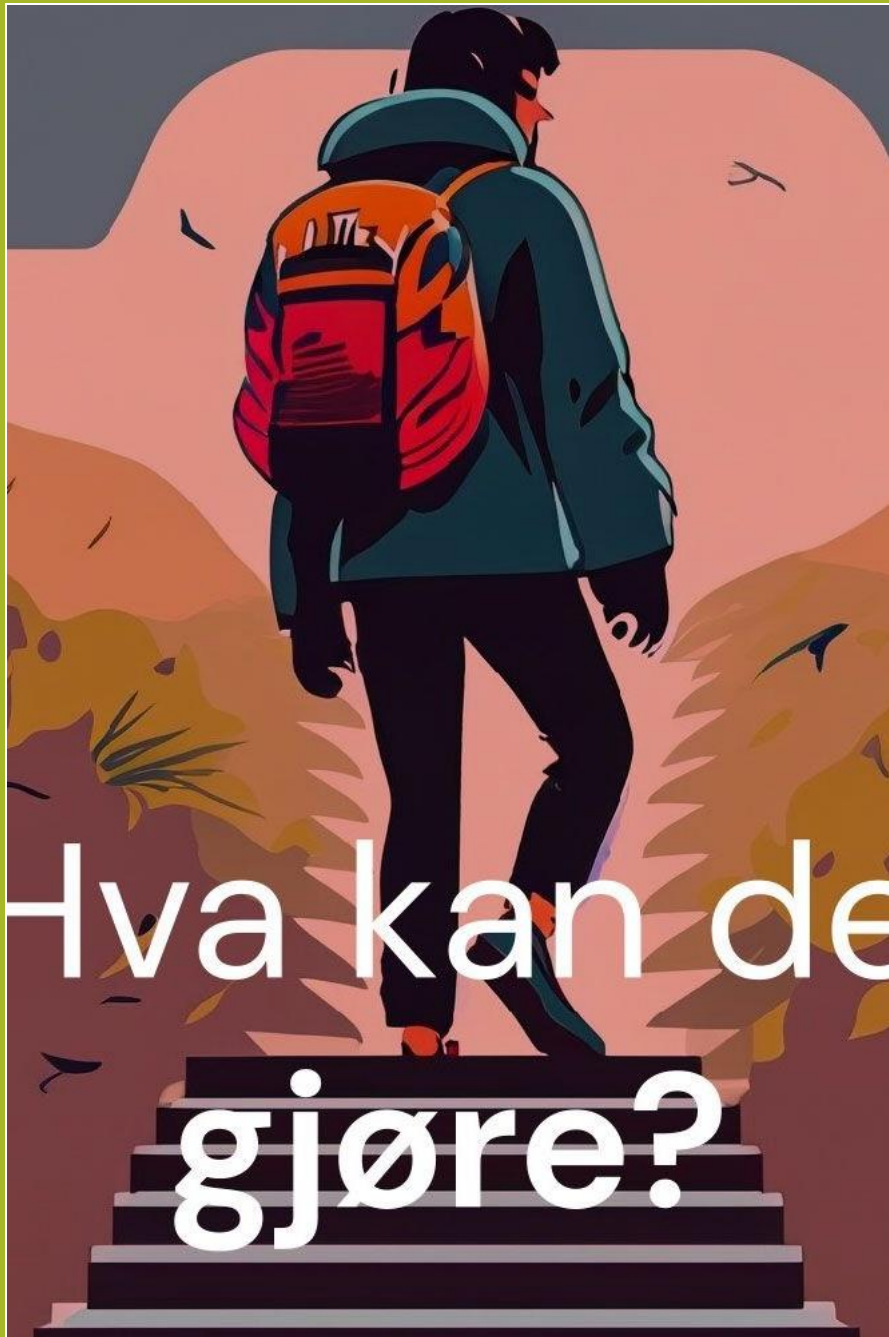
Barn og ungdom har uttrykt et sterkt ønske om flere lekeplasser. Et konkret forslag var å lage en naturlekeplass i tilknytning til gapahuken som bygges på Rødøy.

Naturlekeplasser er en "lavhengende frukt" som kommunen kan sette i gang å utvikle i områder med mange barn og unge, og gjerne i nærhet til fergeleier, f.eks i Jektvik, på Rødøya, Gjerdøya og Myken. Dette arbeidet kan også kombineres med dugnadsturisme.

Tiltak

-Legge til rette for at barn og unge får bruke naturen som en arena for lek, undring og læring

5.3.8 Entreprenørskap

Rødøy kommune står overfor utfordringer og muligheter i møte med krav om nyskaping. Det er befolkningsnedgang og reduksjon i tilbud av lokale tjenester. Det er behov for at lokalsamfunn ser sine styrker og benytter muligheter for utvikling lokalt. Entreprenører og ildsjeler er viktig i arbeidet med å utvikle bygder og lokalsamfunn.

Tiltak

- Innføre nye tankesett og måter å jobbe på
- Invitere til samskaping både innad i kommunen og i regionen
- Engasjere barn og unge i utvikling av lokalsamfunnet
- Anerkjenn reiselivsnæringen, på lik linje som andre næringer, som viktig bidragsyter til økt sysselsetting, verdiskaping og samfunnsutvikling

6 Mål og strategiske grep

6.1 Mål og strategiske grep for ivaretagelse av natur og kulturverdiene

Mål

- Belastning på naturen minimeres
- Områdets kvaliteter skal bevares på en måte som gjør at det inn i fremtiden vil framstå som autentisk og intakt

Strategiske grep

- Rødøyøya er kommunens mest besøkte reisemål. Det er behov for å utarbeide en egen besøksstrategi for Rødøyøya og søke om autorisasjon som nasjonal turiststi
- Rødøy kommune tilslutter seg arbeidet for å oppnå merking som bærekraftig reisemål, i samarbeid med de andre kommunene på Nord-Helgeland
- Godt samarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt for å nå felles mål

Illustrasjon: Plenum Tjenstedesign

6.2 Mål og strategiske grep for opplevelsen til de besøkende

Mål

- Turistene opplever stedet som imøtekommende og et lettvent sted å være
- hjelpe turistene til å gjøre gode valg i forhold til søppelhåndtering, stier, parkering, telting, bålbrenning og toalettbesøk

Strategiske grep

- Det er behov for å gi bedre informasjon til besøkende både før, under og etter reisen
- Informere de besøkende om natur- og kulturverdiene på strategiske steder
- Legge opp til gode menneskemøter gjennom kundereisen.

6.3 Mål og strategiske grep for bolyst for de lokale

Mål

- Turismen oppleves som et gode for lokalsamfunnet
- Lokalsamfunnet får et eierskap til turismen
- Sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv

Strategiske grep

- Følge opp innspillene lokalbefolkningen har kommet med i arbeidet med besøksforvaltningsplanen
- Det er viktig at Rødøy kommune har et tett samarbeid med destinasjonselskaper, slik at vi oppnår en ansvarlig markedsføring av kommunen
- Rødøy kommune deltar i reiselivsledelse for Nord-Helgeland. Reiselivsledelsen skal jobbe med langsiktighet og kontinuitet, være ansvarlige for prioritering og finansiering av fellesoppgaver og etablering av avtaler med bedriftene, kommunene og aktuelle aktører om økonomisk bidrag til å løse prioriterte fellesoppgaver og de strategiske tiltaksområdene i masterplanen og merkeordningen for bærekraftige reisemål.

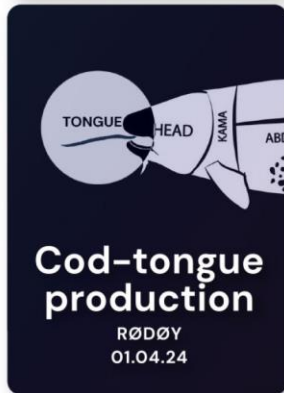
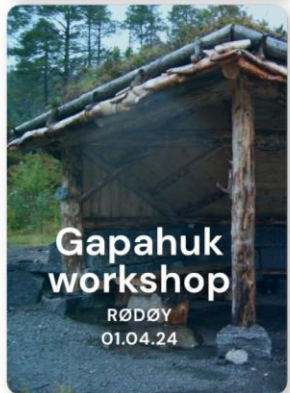
6.4 Mål og strategiske grep for lokal verdiskaping

Mål

- legge til rette for at de besøkende bidrar til mer verdiskaping lokalt

Strategiske grep

- Rødøy kommune tilslutter seg arbeidet med masterplan for Nord-Helgeland.
- Godt samarbeid regionalt, lokalt og nasjonalt for å nå felles mål
- Tilrettelegge for fellesgoder som toalett, sikkerhet, tilrettelagte stier, parkering, søppelhåndtering m.m.
- Rødøy kommune bør jobbe med å få bygd parkeringsplass ved fergekai i Jektvik for å bedre kapasiteten på fergesambandet i Rødøybassenget.

Illustrasjon: Plenum Tjenestedesign

Foto: Plenum Tjenestedesign

7 Foreslåtte tiltak

Hva	Mål	Når	Kommentar/beskrivelse/ finansiering	Ansvar og samarbeidsparter
Bygge toalett og parkeringsplass ved starten av Rødøyløva	6.1 6.2 6.3 6.4	2024	Finansiering via Miljødirektoratet og Rødøy kommune	Rødøy stå på
Utrede mulighet for å bygge parkeringsplass ved fergekai i Jektvik	6.2 6.3 6.4	2024	Kan søke om støtte fra miljødirektoratet. Vil frigjøre plass på fergene.	Rødøy kommune i samarbeid med Nordland fylkeskommune
Sette opp informasjonstavler på fergeleiene	6.1 6.2 6.3 6.4	2025	Avhengig av finansiering	Salten Friluftsråd i samarbeid med lokalforeninger og Rødøy kommune Nordland fylkeskommune
Kartlegge kilder og årsaker til forsøpling og utarbeide handlingsplan for å reducere forsøpling	6.1 6.2	2024		Rødøy kommune HAF Nordland fylkeskommune
Utarbeide en besøksstrategi for Rødøyløva og søke om autorisasjon som nasjonal turiststi	6.1 6.2 6.3 6.4	2023-24	Støtteordningen Nasjonal turiststi	Rødøy kommune Rødøy stå på Klokkergården

**Rødøy kommune
inviterer til
innovasjonsverksted**

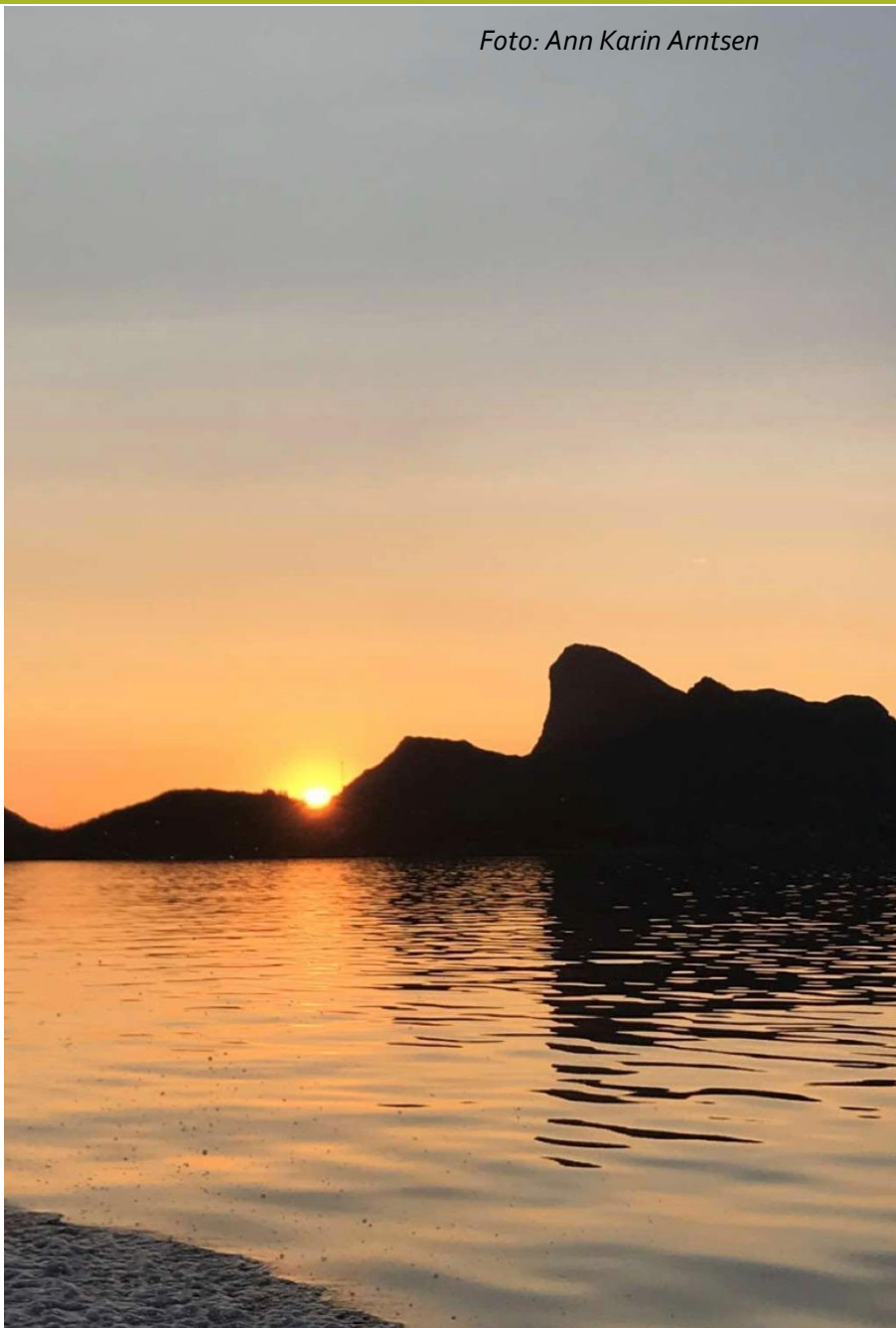
Foto: Plenum Tjenestedesign

Rødøy kommune søker etter en ungdoms-bedrift som kan være fergeverter i sommer?

Hva	Mål	Når	Kommentar/beskrivelse/ finansiering	Ansvar og samarbeidsparter
Utarbeide plan for friluftslivets ferdselsårer. Herunder plan for merking, tilrettelegging og skilting av stier, samt parkering ved turmål.	6.1 6.2 6.3 6.4	Utarbeide plan: 2024 Tilrettelegging og merking: Kontinuerlig, avhengig av grunneieravtaler	Lede turister rett vei, slik at lokalbefolkning får hus og hager i fred, attraktive tilbud med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv, redusere slitasje på naturen. Spillemidler til merking, skilting og tilrettelegging. Informasjon ligger på kommunens hjemmeside.	Lokalt initiativ Rødøy kommune og Salten friluftsråd er samarbeids-partnere
Struktur og tilrettelegging	6.3	Kontinuerlig	Gjennom en helhetlig plan for besøksforvaltning får man strukturert tilbudet i kommunen, i nært samarbeid med lokalbefolkningen.	Rødøy kommune og lokalbefolkning.
Ansvarlig markedsføring	6.1 6.2 6.3 6.4	Kontinuerlig	Tett samarbeid med destinasjonsselskap	Rødøy kommune Visit Helgeland
Samarbeide med Nordland fylkeskommune for å få bedre flyt i samferdsel og ruteopplysning	6.1 6.2 6.3 6.4	Kontinuerlig arbeid		Rødøy kommune Politikere
Sette av ressurser til å jobbe med reiselivsutvikling i kommunen . Masterplan	6.1 6.2 6.3 6.4	Kontinuerlig	Krever en stillingsprosent på mellom 10-15%?? Kanskje mer?	Rødøy kommune

Foto: Ann Karin Arntsen

Hva	Mål	Når	Kommentar/beskrivelse/ finansiering	Ansvar og samarbeidsparter
Samarbeide med fylket for å bygge toaletter ved fergekai i Nesøy, Selsøyvik, Melfjord, Gjerøy, Sørfjorden, hurtigbåtkai på Rødøya og på Arhågen og Eidhågen.	6.1 6.2 6.3 6.4		Avhengig av finansiering	Rødøy kommune Nordland fylkeskommune
Opparbeide rasteplass med kommuneskilt, kommuneinformasjon, toalett og parkering ved grensen mellom Lurøy og Rødøy, Eidhågen. Kommuneinformasjon på grensen mellom Meløy og Rødøy.	6.2		Avhengig av finansiering	Rødøy kommune Nordland fylkeskommune
Opprette tømmestasjoner for bobiler.	6.1 6.2 6.3 6.4		Avhengig av finansiering	Rødøy kommune Nordland fylkeskommune
Brøyte parkeringsplasser ved turstart til vinterdestinasjoner?? (spesielt nevnt er Breivikvatnet, Østerdalen, Liltfjorden, Kisten)	6.2 6.3 6.4	Kontinuerlig	Avhengig av finansiering	Rødøy kommune

Rødøy kommune søker etter entreprenører som vil prøvebo i Rødøy kommune?

Hva	Mål	Når	Kommentar/beskrivelse/finansiering	Ansvar og samarbeidsparter
Infoskjermer i butikkene	6.2 6.3 6.4	2024	Avhengig av finansiering	Merkur Rødøy kommune Lokalbutikker
Miljøvennlige havner, fergeleier og transportmidler. Legge til rette for nye energiformer	6.1 6.2 6.3 6.4		Avhengig av finansiering	Rødøy kommune Nordland fylkeskommune Lokalt initiativ
Fortsette å legge til rette gode lekeområder i tilknytning til skoler og barnehager, for eksempel naturlekeplasser.	6.2 6.3 6.4	Kontinuerlig	Spillemiddelordningen	Skoler og barnehager i kommunen